

Számítógépes oldalunk

Szövegfelolvasó szoftver

Az Informatikai Kormánybiztosság egyik munkatársának előzékenységből hozzájutottam egy Multivox 4 szövegfelolvasó szoftverhez, amelyet MS Windows 95, 98, NT, 2000, XP, CE operációs rendszerekhez fejlesztettek ki, kimondottan kis erőforrás igényű megoldás megvalósítására törekedve. (A BME Távközlési és Telematikai Tanszék munkája, amely az IKB támogatásával készült.) A program az első *szabad terjesztésű*, magyar beszédet hangkártyán előállító rendszer. ASCII szövegből olvas. A minimális hardver szükséglet: 486DX-33 MHz, 32 Mbyte RAM, hangkártya.

Az ún. „Olvasó” alkalmazás szövegfájlok felolvasását teszi lehetővé. Soronként, kijelölt blokkonként is használható, de az egész szöveg felolvastatható. Ez a szolgáltatás szövegek készítésére, szerkesztésére is alkalmas.

A „Lapmondó” alkalmazás segítségével a vágólapra helyezett tetszőleges szöveget hallgathatjuk meg.

A „Beszélő óra” választásunk szerint egy, öt, tizenöt, harminc vagy hatvan perces időközönként közli a pontos időt, külön kérésre a dátumot, a hét napját és a pontos időt „mondja be”. Van figyelmeztető szolgáltatása is: egy beállított időpontban felolvassa a beírt szöveget.

Valamennyi alkalmazásnál három férfi és három női hang közül választhatunk, mindegyiknek van egy „magasabban”, „telefonál”, „suttog” és „rekedt” változata. Az én hangkártyámmal (Amptron alaplapra integrált) az első két férfi-hang alapesete hangzott a legérthetőbben.

A „Szótárkezelő” alkalmazással sikerült elérnem, hogy a § szimbólumot is felismerje, és megfelelően kiejtse. Próbálkozásaim során egészen bonyolult szövegek felolvasásával sikerült megbirkóznunk, erőteljesebben tagolt szövegek esetén azonban nem minden szót „vett észre.” Hosszabb mondatoknál, különösen a „Lapmondó” alkalmazás használatakor a mondatok vége

időnként „dörmögésre” sikerült. Ez persze lehet hardverfüggő jelenség is. A pdf-ben készült, tehát csak vágólapról beolvastatható felhasználói kézikönyv több beállítási lehetőséget ismertet. A hangerősség, a suttogás, az alaphfrekvencia és a tagolás mértéke, az intonációs fokozatok, valamint a beszédtempó egy mv4.cfg nevű konfigurációs fájlban bizonyos mértékig beállítható. Ennek kipróbálására „látó” létemre sem éreztem nagy lelkiert.

Legeza Iлона véleménye szerint az „Olvasó” alkalmazás nagy hibája, hogy a „Jegyzettömbhöz” hasonlóan maximum 64 kilobájtos szövegfájlokat lehet vele megnyitni. A „Lapmondóval” ugyan ennél nagyobb méretű szöveg is beolvastatható a vágólapról, ettől a megoldástól azonban a vak felhasználók idegenkednek. Iлона a szövegminőséget „elfogadhatónak” ítélte, a kezelhetőség kérdésében viszont komoly gyakorlati észrevételeket tett. A program készítőinek – ha lesz fejlesztett változat – feltétlenül figyelembe kell venniük a vak felhasználók véleményét, tapasztalatait, hiszen a fejlesztés célja az ő szolgálatuk.

Mindenesetre örömteli, hogy készült egy szabad terjesztésű, elfogadható minőségű magyar nyelvű szövegfelolvasó szoftver. Az ígérek szerint az IKB honlapjáról letölthető lesz az alig 3 MB terjedelmű tömörített fájl, de ha ez valamilyen oknál fogva elmaradna, akkor sem kell az érdeklődőknek aggódniuk, hiszen a néhány bemutatóra szétküldött „csomag” megkezdte feltartóztatlan terjedését a neten.

H.S.D.